

ÅRSRAPPORT NORSK MELKERÅVARE 2024

Norsk melkeråvare er en egen administrativ og økonomisk atskilt virksomhet i TINE SA, med ansvar for all aktivitet knyttet til håndtering av melk fram til meieri. Oppgavene omfatter blant annet rådgiving av melkeprodusenter, drift av gårdstanker, innsamling av melk, kvalitetskontroll og oppgjør for melken til produsent. Melken omsettes til aktørene i markedsordningen for melk. Aktiviteter, organisering og regnskap er regulert gjennom en avtale mellom Landbruksdirektoratet og TINE SA.

NORSK MELKERÅVARE SOM EN AVDELING I TINE SA

Norsk melkeråvare er en avdeling i TINE SA og rapporterer til konsernsjef i TINE SA. Styret i TINE SA godkjenner Norsk melkeråvares budsjetttrammer og Norsk melkeråvares årsrapport

I 2023 ble flesteparten av tjenestene som dekkes over Norsk melkeråvares budsjett utført av andre funksjonsområder i TINE SA. Fra januar 2024 er dette endret.

Norsk melkeråvare utfører i dag selv alle vesentlige tjenester som er dekket av organisasjonens budsjett, herunder inn- og overføringstransport, medlemservice og -rådgivning, forskning, produsentavregning, lagerlegging og fakturering av melkeråstoff, samt markedsregulering.

Norsk melkeråvare kjøper enkelte administrative tjenester, herunder IT, regnskap, lønn, HR i ulike avdelinger i TINE SA, samt leveringskontroll og leie bygg.

OPPGAVEN SOM MARKEDSREGULATOR

TINE SA er markedsregulator for melk på vegne av alle landets melkeprodusenter.

Markedsreguleringens formål er gjennom et sett av virkemidler å søke å oppnå et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.

Norsk melkeråvare er tillagt den administrative oppgaven med å håndtere markedsreguleringen.

Kostnadene forbundet med markedsregulatorrollen for melk dekkes over Omsetningsrådets budsjett og inngår ikke som en kostnad i Norsk melkeråvare. Omsetningsrådet er et offentlig partssammensatt organ med frittstående stilling. Hovedmålsettingen til Omsetningsrådet er å få til en effektiv regulering av markedet for ulike jordbruksprodukter til lavest mulige kostnader.

AVTALEVERK

Tine har innenfor visse rammer, plikt til å forsyne alle meieriaktører i markedsordningen for melk med melk på like vilkår. For å sikre like vilkår er TINEs organisering av råvarehåndteringen regulert gjennom en egen avtale mellom TINE og Landbruksdirektoratet. Avtalen er hjemlet i jordbruksavtalen. Avtalen regulerer også forhold som gjelder Norsk melkeråvares regnskapsføring og rapporteringsplikt. Avtalen kan leses på landbruksdirektoratets nettsider: [Link](#). Avtalen er forventet å bli erstattet av en forskrift i løpet av 2025. TINEs ansvar som regulator i melkesektoren er beskrevet i markedsreguleringsforskriften. Se [Link](#).

Dette er organisasjonen i Norsk melkeråvare:

Viktige hendelser i 2024

- Januar Avkorting av leveranser av melk til pulver: [Link](#)
- Februar Anmodning om økt forholdstall [Link](#)
- Mars Ingen avkorting av melk i mars: [Link](#)
- Mai Anmodning om økt forholdstall på melk: [Link](#)
- Juni Anmodning om økt omsetningsavgift: [Link](#)
- Fastsatt PGE for 2 halvår 2024: [Link](#)
- September Informasjonsmøte med aktørene om PGE: [Link](#)
- Oktober Fastsatt PGE for 1 halvår 2025: [Link](#)
- November Innstilling til forholdstall for 2025: [Link](#)
- LMD fastsetter forholdstall for kumelk 2025: [Link](#)
- Desember Reduksjon av merpris for økologisk melk: [Link](#)
- Informasjonsmøte om metanhemmer [Link](#)

AVREGNINGSREGLER FOR MELKERÅSTOFF

De siste årene har vi justert nye betalingsregler for avregning av melkeoppgjør for melkeprodusentene. Målet med arbeidet har vært å vurdere et betalingsregelverk som gir bedre samsvar mellom levert og avregnet melke kvalitet, unngå store sprang i literpris ved små endringer i kvalitet, og som gir stimulans til kontinuerlig forbedring.

Det ble gjort enkelte justeringer i regelverket fra 1 januar 2024, herunder endring i priskurver, tillegg og trekk i literpris. Det har videre vært justeringer i godtgjørelse for bærekraft og tørrstoff, hvor øresatsen for fettinnhold er redusert og godtgjørelse for proteininnhold økt.

RESULTATREGNSKAP FOR 2024

Norsk melkeråvare skal hverken gå med over- eller underskudd. Eventuelt resultat skal avregnes mot produsent kommende år.

Regnskapet for Norsk melkeråvare viser for 2024 et overskudd på 15,1 MNOK før overført resultat fra forrige år. I 2023 hadde NMR et fremførbart underskudd på 3,5 MNOK. Fremførbart resultat pr. 31.12.2024 utgjør et overskudd på 11,6 MNOK, som avregnes mot melkeprodusentene det etterfølgende år. Beløpet inngår dermed i grunnlaget for fastsettelse av utbetalingspris til produsent for 2025.

Opplysninger om melkeleveranser finnes under avsnittet «Statistikk og oversikter» bakerst i denne rapporten.

Oslo, 1 april 2025

Johnny Ødegård

Leder Norsk melkeråvare

Regnskapsrapport Norsk melkeråvare		
MNOK	2024	2023
Salg av rå ku- og geitemelk til andre aktører	1 941,1	1 800,2
Salg av rå ku- og geitemelk til TINE Industri	6 931,0	6 206,5
Totalt salg av rå melk	8 872,1	8 006,6
Kostnad for rå ku- og geitemelk	8 443,4	7 550,8
BRUTTOFORTJENESTE	428,7	455,9
Rådgivingsdistrikter	61,3	54,1
Oppfølging av produksjonsforhold	16,2	17,0
Mastittlab.	1,6	1,3
Sum rådgiving	79,1	72,5
Avregning og overvåking	6,3	9,3
Adm. Melkeomsetning	5,5	4,3
Medlemssenter	3,6	4,6
Melkelaboratorium	70,0	68,2
Melkeomsetning	85,4	86,4
Inntransport & melkeinnmåling	631,7	617,2
Innfrakttillegg (PU)	-507,2	-450,3
Overføringstransport	138,5	129,3
Dekning etter noteringspunktet	-117,7	-100,6
Dekning reguleringstransport	-20,9	-27,9
Gårdstank	120,0	133,9
Logistikk & råvarestyring	4,1	3,9
Industrifrakt inntekt		
Tank og transport (netto)	248,5	305,5
Administrasjon og ledelse	33,97	10,8
Ledelse Norsk melkeråvare	34,0	10,8
Tap på fordringer	0,4	-0,8
Andre inntekter og kostnader	0,0	-1,2
Renter av arbeidskapital	-33,7	-16,2
SUM NETTO DRIFTSKOSTNADER	413,6	457,0
RESULTAT Norsk melkeråvare	15,1	-1,1
Framført resultat fra forrige år	-3,5	-2,4
Resultat Norsk melkeråvare inkl. framført	11,6	-3,5

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge. Driftsinntekter vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer og andre offentlige avgifter. Inntekt fra salg resultatføres når produktene er levert til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av leveringen.

Levering er ikke foretatt før risiko er overført til kunden. Kostnader resultatføres i samme periode som tilhørende inntekt. I tråd med avtale mellom TINE SA og Landbruksdirektoratet skal resultatregnskapet vise alle inntekter og kostnader knyttet til kjøp, håndtering og salg av melk som råvare, spesifisert på de hovedaktiviteter som er definert å tilhøre Norsk melkeråvare, fremfor å bruke standard oppstillingsplan etter regnskapsloven. Se nærmere beskrivelse av hovedaktiviteter og de enkelte postene nedenfor.

SALGSINTEKTER

Salgsinntektene er omsatt melkevolum til noteringspris gjennom kalenderåret. Noteringsprisen er balansert opp mot målpris / planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE). For første halvår 2024 var målprisen kr 6,24 per liter og for andre halvår 2024 var målprisen/PGE kr 6,54 per liter. Norsk melkeråvare har oppnådd fastsatt pris ved omsetning til aktørene i markedsordningen for melk. I tillegg har Norsk melkeråvare fakturert et avtalt pristillegg for økologisk kumelk.

VAREKOSTNADER

Varekostnader er oppgjør til melkeprodusentene ved Norsk melkeråvares avregning av rå ku- og geitemelk. Oppgjøret består av en basispris, tillegg og trekk for tørrstoffinnhold i melk, og for bakteriologisk og kjemisk kvalitet. I tillegg gis det pristillegg til nye melkeprodusenter og for deltagelse i husdyrkontrollen. Det betales ut pristillegg for økologisk kumelk til produsenter som har avtale om dette. De ulike priselementene i samlet utbetaling, framgår av tabell nedenfor.

SVINN/OMKLASSIFISERING AV RÅ MELK

Svinn og omklassifisering av rå melk omfatter melk som ikke er innenfor gjeldende kravspesifikasjon ved omsetning til kunde. Videre består posten av måleavvik og melk som er gjensatt på gård og erstattet produsent. Kostnader til svinn og omklassifisering av råmelk utgjorde 38,0 MNOK i 2024. Tilsvarende tall for 2023 var 37,8 MNOK.

DRIFTSKOSTNADER

Driftskostnadene som belastes regnskapet gjelder råvarehåndtering i henhold til avtalen med staten. Forskjellen mellom salgsinntekter og driftskostnader betales ut for avregnet melk og framkommer i regnskapet som varekostnader.

RÅDGIVING

Rådgiving består av seks geografisk fordelte rådgivingsdistrikter, en egen avdeling for oppfølging av melke kvalitet og produksjonsforhold og Mastittlaboratoriet i Molde. Aktiviteten omfatter årlig rådgivingsbesøk med fjøsrunde, årlig gruppebesøk og finansiering av visse prosjekter i forsknings- og fagavdelingen. Mastittlaboratoriet i Molde utfører kvalitative analyser av ulike bakterier i jurskjertler som grunnlag for ulike tiltak hos enkeltdyr og på besetningsnivå. Mastittlaboratoriet selger i tillegg patogenanalyser til TINE Industri og andre eksterne kunder. Kostnadene øker i 2024 som følge av at avdelingen Melkekvalitet og Produksjonsforhold er flyttet fra Gårdstank. Kostnadsnivå på Gårdstank går ned tilsvarende.

MELKEOMSETNING

Melkeomsetning består av avregning og overvåking, medlemscenter og melkelaboratorium. Medlemscenteret har aktiviteter overfor, og håndterer henvendelser fra

melkeprodusentene, herunder også oppgaver relatert til henteforhold hos produsent, ulike registreringer, utsending av prøvebeget, registrering av data, konvertering av melkerobotdata.

Melkelaboratoriet er lokalisert på Heimdal, og utfører bakteriologiske og kjemiske analyser av gårdstankmelk, husdyrkontrollprøver og lassanalyser av tankbiler og tilhengere. Avdelingen har også ansvar for prøvetransport og leveringskontroll.

TANK OG TRANSPORT

Aktivitetene i Tank og Transport består av tanktransport, herunder inn- og overføringsfrakt, og gårdstankservice.

Aktiviteten i tanktransport er knyttet til oppsamling og transport av rå melk fra melkeprodusentene frem til melken er levert til en aktør i markedsordningen. Kostnader som belastes melkepris til produsent, er inntransport og melkeinmåling, fratrukket innfrakttilllegg fra Prisutjevningsordningen. Kostnader som belastes aktørene, er overføringstransport og råvarestyring. Skillet mellom inntransport og overføringstransport er ved basismeieri/noteringspunkt, definert i markedsreguleringsforskriften. Kostnadsreduksjon skyldes økt utnyttelse av ledig kapasitet gjennom ruteoptimalisering og økt tilskudd til inntransport fra Prisutjevningsordningen på grunn av økt melkevolum.

Gårdstankservice betjener i dag ca. 8.000 utplasserte gårdstanker. Avdelingen har fem serviceverksteder, ett i hvert av de fem serviceområdene.

LEDELSE NORSK MELKERÅVARE

Avdelingen består av funksjonene ledelse, økonomi, IT, HR, Kvalitetsoppfølging og ledelse. Enkelte administrative tjenester som tidligere ble belastet fra TINE er etter omorganiseringen bemannet med egne ansatte. Avdelingen bærer kostnader for regnskap, lønn og HR. Som følge av vesentlig endring i kontering er fjorårets tall ikke sammenlignbare mot årets tall. IT-kostnader øker vesentlig som følge av økte kostnader knyttet til nytt avregningssystem av råmelk for produsent som skal erstatte dagens Råvaretorg, samt oppgradering av øvrige IT-løsninger.

TAP PÅ FORDRINGER

Tap på fordringer omfatter TINEs forpliktelser i driftskredittordningen i landbruket.

RENTER

Renteinntektene gjelder renter på arbeidskapital i Norsk melkeråvare, samt resultatføring av ekstraordinære renter etter rettslig dom om kredittid i 2024.

KJØP AV RÅ KU- OG GEITEMELK FRA MELKEPRODUSENTENE

KJØP AV RÅ KU- OG GEITEMELK FRA MELKEPRODUSENTENE (beløp i 1 000 kroner)	2024	2023
Kjøp av rå kumelk	8 295 336	7 397 621
Kjøp av rå geitemelk	124 782	118 684
Sum kjøp av rå ku- geitemelk	8 420 118	7 516 305

Resultatdisponeringer Norsk melkeråvare

Overført resultat fra forrige år	-3 537	-2 473
Resultat Norsk melkeråvare som fremføres til neste år	-11 580	3 537
Sum utbetalt melkeprodusentene fra Norst melkeråvare	8 405 001	7 517 368

Volum i 1 000 liter

Avregnet rå ku- og geitemelk

Kumelk inkludert økologisk melk	1 361 926	1 293 635
Geitemelk	17 992	17 937
Totalt avregnet rå ku- og geitemelk	1 379 918	1 311 572

Samlet utbetalingspris til produsent fra Norsk melkeråvare uttrykt i kr/liter	6,09	5,73
--	-------------	-------------

UTBETALINGSPRISER TIL PRODUSENT

Sum utbetalt melkepris til produsent er lik målprisen fratrukket Norsk melkeråvares driftskostnader. I tillegg vil fremført resultat fra forrige regnskapsår påvirke utbetalingsprisen i det etterfølgende året. Samlet utbetalingspris består av basispris og summen av ulike tillegg og trekk, som framgår av tabellen under.

Pr. liter	Ku 2024	Geit 2024	Ku 2023	Geit 2023 (*)
Basispris/sesongdifferensiering	5,36	5,28	4,98	4,99
Kvalitetstillegg	0,19	0,08	0,17	0,09
Tørrstofftillegg	0,48	1,53	0,52	1,50
Øvrige tillegg/trekk inkl. merpris for økologisk kumelk	0,06	0,08	0,06	0,09
Sum	6,09	6,97	5,73	6,68

øreavrundning (*)

VIKTIGE HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen.

Shape the future
with confidence

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Stortorvet 7, 0155 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, 0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til styret i TINE SA

UTTALELSE OM REVISJON AV ENKELTSTÅENDE RESULTATOPPSTILLING

Konklusjon

Vi har revidert resultatoppstillingen for Norsk Melkeråvare for regnskapsåret 2024 med tilhørende regnskapsinformasjon som presentert i avsnittet «Regnskapsprinsipper» og øvrige opplysninger i årsrapporten.

Etter vår mening oppfyller resultatoppstillingen til Norsk Melkeråvare gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av virksomheten Norsk Melkeråvare for regnskapsåret 2024 i samsvar med prinsipper som er beskrevet i avsnittet «Regnskapsprinsipper».

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av resultatoppstillingen*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for resultatoppstillingen

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide resultatoppstillingen og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med beskrivelsene i avsnittet «Regnskapsprinsipper» årsrapporten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide en resultatoppstilling som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av resultatoppstillingen må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for resultatoppstillingen med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

De som har overordnet ansvar for styring og kontroll, er ansvarlige for å føre tilsyn med selskapets finansielle rapporteringsprosess.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av resultatoppstillingen

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at resultatoppstillingen som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av resultatoppstillingen.

Shape the future
with confidence

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i resultatoppstillingen, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i resultatoppstillingen, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i resultatoppstillingen, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt resultatoppstillingen gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

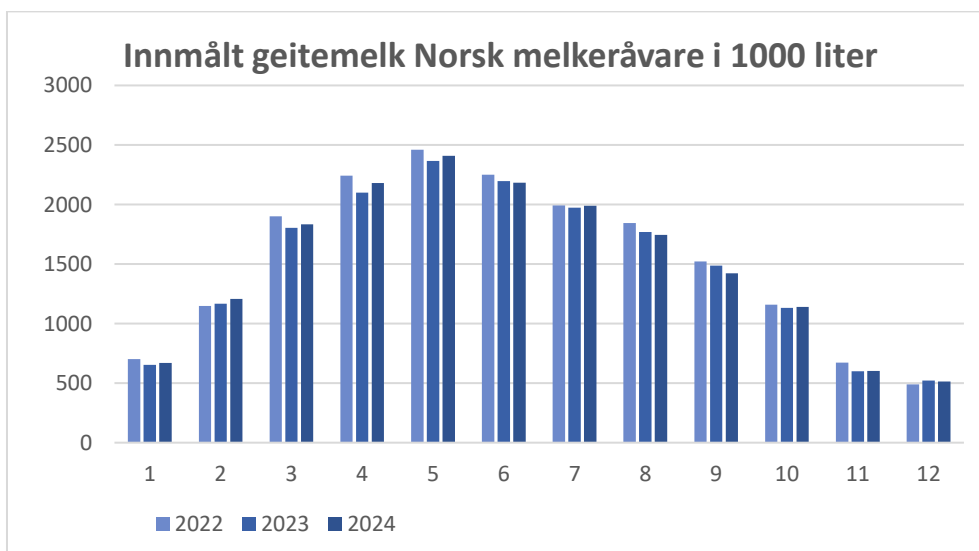
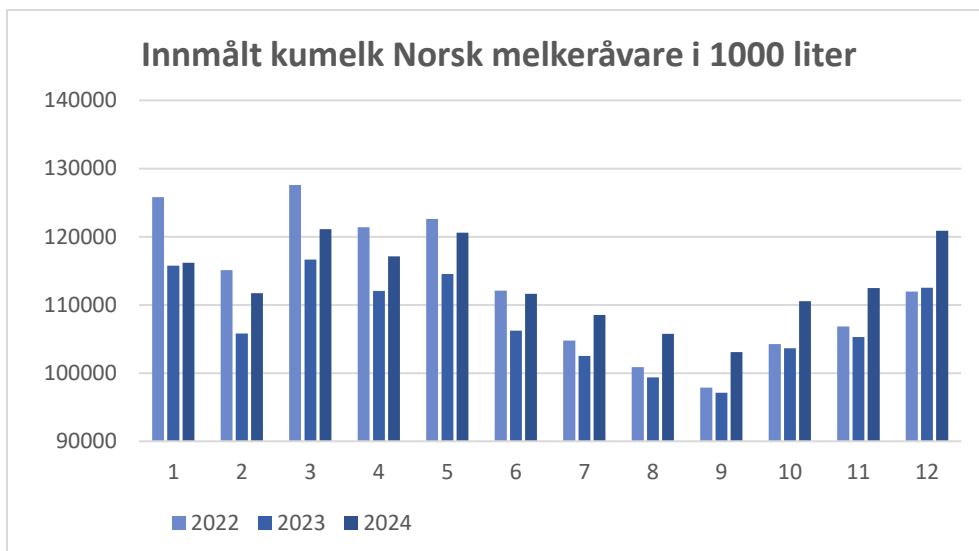
Oslo, 2. april 2025
ERNST & YOUNG AS

Finn Ole Edstrøm
statsautorisert revisor

STATISTIKKER OG OVERSIKTER

MELKEINNGANG GJENNOM ÅRET

UTVIKLING I TØRRSTOFFINNHOOLD I MELK LEVER TIL TINE

Norsk melkeråvare

	2024	2023	2022	2021
Fettinnhold kumelk (%)	4,41	4,41	4,39	4,39
Proteininnhold kumelk (%)	3,52	3,50	3,49	3,51
Tørrstoffinnhold geitemelk (%)	12,66	12,47	12,38	12,40